

01	19.01.2023	PUBL	ATLDIL	JØRTJØ / ARNMAR
Rev	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Kontroll
Oppdragsgiver:				
<h2>Lista Renewable Energy Park</h2>				
Tittel				
<h3>Nettilknytning av Lista næringspark</h3> <h3>Kommentarer til høringsuttalelser fra høring av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse oktober 2022</h3>				
Oppdragsgivers dokumentnummer:			Dokumentnummer:	

Innhold

1. Bakgrunn for søknad	3
1.1. Hva det er søkt om	4
2. Oversikt uttalelser	5
3. Høringsuttalelser	6
3.1. Alcoa Norway ANS	6
3.2. Arne Edvin Nesheim	6
3.3. Arne Kolnes og Sven Gunnar Kolnes	6
3.4. Erling og Esther Knustad	7
3.5. Farsund kommune	7
3.6. Haver advokatfirma	7
3.7. Helge Oftebro	9
3.8. Aker BP	9
3.9. Lista og Lyngdal bondelag	9
3.10. Kviljo økologiske gård / Ragnhild Senum	10
3.11. Odny Karin Mathisen	11
3.12. Inger Stray Jensen og Trygve W. Jensen	11
3.13. Kari Marie Swensen	12
3.14. Ove Kvia	12
3.15. Dialogadvokatene v/ Tor Sverre Fuglestein	13
3.16. Ane Grete Larsen m.fl.	14

1. Bakgrunn for søknad

Lista Renewable Energy Park (LREP) søkte i 2019 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om konsesjon for bygging og drift av nødvendige stasjonsanlegg og to nye 132kV kabler mellom Lundevågen og Lista flyplass i Farsund kommune for uttak av 200MVA effekt på industriområdet på flyplassen. LREP fikk juni 2020 anleggskonsesjon for nevnte anlegg.

Som et vilkår i konsesjonen skal det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) før byggingen av anlegget starter. Området er rikt på kulturminner og før MTA kan godkjennes må det gjøres arkeologisk registrering av stasjonsområdene og kabeltraséen etter kulturminneloven §9. Registreringen utføres ved å grave søkesjakter i traséen.

Våren 2021 startet detaljprosjektering av anlegget opp, det ble også opprettet dialog med grunneiere langs traséen med mål om å inngå avtaler for kabelanlegget og kulturminneregistrering.

Det ble inngått avtaler med enkelte eiendommer i traséen.

Innspill fra grunneiere og prosjekterte løsninger i perioden februar – juni 2021 førte til at LREP i juni 2021 sendte en endringssøknad for anlegget. Endringssøknaden omfatter justering av arealer på stasjonsanleggene, endring av kabelanleggets spenningsnivå fra 132kV til 300kV og noen endringer i kabeltrasé. Løsningene 300kV/132kV har ulikt arealbehov på stasjonsområdene, uavhengig av valgte teknisk løsning (300/132kV) er kabeltrasé identisk. Endringene og begrunnelse er nærmere beskrevet i endringssøknadens kap. 6.

I slutten av oktober 2021 ble det utført kulturminneregistrering på eiendommene som gav samtykke til dette. Tidspunkter var lagt etter vekstsesongen for å føre til minst mulig ulemper for landbruksdrift. Omtrent 5km av traséen mangler enda registrering på grunn av at LREP ikke lyktes å få på plass frivillige avtaler om dette.

Endringssøknaden lå ute til offentlig høring november 2021 – januar 2022.

I endringssøknaden ble det på nytt søkt om rett til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for hele anlegget, men av NVE ble denne delen av søknaden oppfattet å kun gjelde de omsøkte endringene.

Etter avklaring mot NVE har LREP i november 2022 sendt en egen søknad for ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for siste anleggsløsning. Denne søknaden lå på høring i perioden november 2022- desember 2022. Det ble sendt inn 16 høringsuttalelser. I det videre vil LREP kommentere de innkommende høringsuttalelsene.

Innholdet i flere av uttalelsene er tilsvarende tidligere uttalelser i forbindelse med høring av endringssøknaden. Forhold som tidligere er kommentert er ikke kommentert på nytt og det vises til tidligere kommentarer fra LREP.

En del av høringsuttalelsene omhandler selve anlegget og er ikke rettet mot søknad til ekspropriasjons- og forhåndstiltredelse. LREP har allikevel benyttet anledningen til å kommentere ev. nye innspill for selve anleggsløsningen.

1.1. Hva det er søkt om

LREP har søkt om ekspropriasjonsrett og forhåndstiltredelse til nødvendige rettigheter for bygging, drift og vedlikehold av en ca. 10km lang kabeltrasé og utvidelse av stasjonsanlegg i Lundevågen.

Det er søkt om rettigheter til et 6m byggeforbudsbelte over kabeltraséen, 18m midlertidig anleggsbelte, to riggområder ved bekkekryssinger og rettigheter til adkomst via private veier.

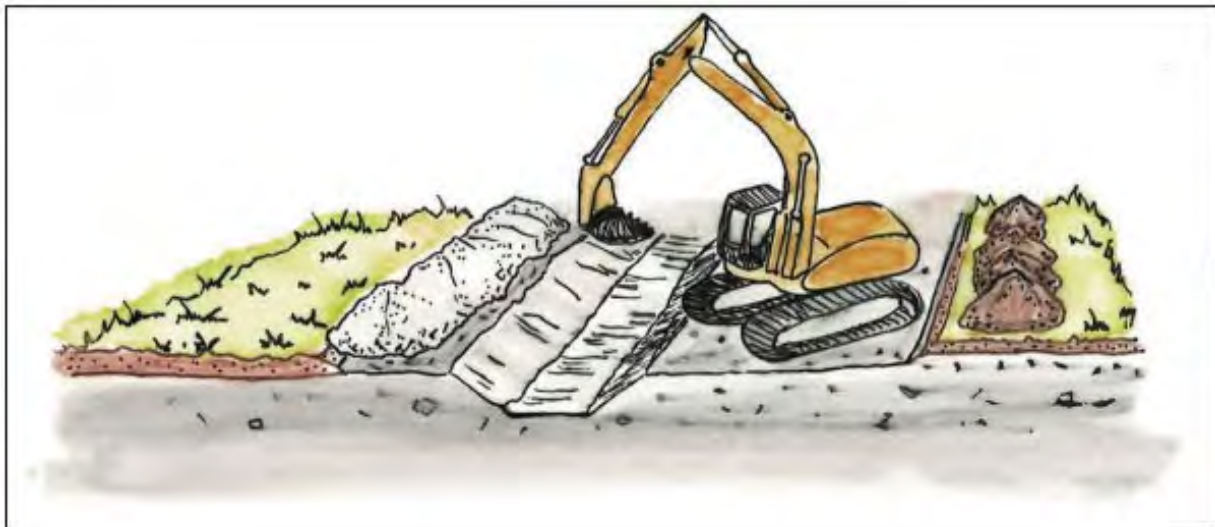
Se vedlegg K1 og K3 fra ekspropriasjonssøknad.

Kabelanlegget går i store deler av traséen gjennom dyrket mark og under anleggsfasen er det nødvendig med arealer langs traséen for opplagring av matjord.

LREP er pålagt å utarbeide å få godkjent en MTA før anleggsarbeidene starter, denne vil detaljert beskrive løsningene langs traséen.

Massehåndteringen vil utføres etter prinsippene beskrevet i NVEs «Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg», kap. 3.2.1. For å sikre at matjord og undergrunnsmassene ikke blandes er det behov for en del areal langs selve traséen for opplagring og sortering av masser.

Beltet på 18m må vurderes som noe konservativt (stort) og i forbindelse med MTA vil utførelse og løsninger i detalj planlegges. Det er i LREPs interesse å berøre minst mulig areal, men samtidig utføre god massehåndtering i anleggsfasen.

Figur 1: Prinsipp for massehåndtering¹

¹ Henter fra NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg, 09.01.2022, s.25, (https://publikasjoner.nve.no/veileder/2021/veileder2021_02.pdf)

2. Oversikt uttalelser

Navn	Rolle
ALCOA NORWAY ANS	Eier anlegg på Lista transformatorstasjon
Arne Edvin Nesheim	Berørt grunneier 16/161, kabeltrasé
Arne Kolnes og Sven Gunnar Kolnes	Berørt grunneier 26/30, anleggsbelte Leietaker 28/2, anleggsbelte Grunneier 28/14, nabo til tiltaket
Erling og Esther Knustad	Grunneier 23/61 (Kviljov. 158), nabo til tiltaket
Farsund kommune	
Haver Advokatfirma	Representant for grunneiere av elleve eiendommer langs kabeltraséen. (23/7, 2/1, 2/26, 9/4, 23/4, 24/1, 24/5, 24/11, 8/10, 24/8 og 23/10)
Helge Oftebro	Grunneier 23/67 (Kviljov. 144), nabo til tiltaket
Aker BP	Tilknyttet Lista transformatorstasjon
Lista og Lyngdal bondelag	Interesseorganisasjon jordbruk
Kviljo økologiske gård / Ragnhild Senum	Grunneier 23/67 (Kviljov. 144), nabo til tiltaket
Odny Karin Mathisen	Beboer på Lista
Inger Stray Jensen og Trygve W. Jensen	Berørt grunneiere 2/1 og 2/26, kabeltrasé
Kari Mari Swensen	Rettighetshaver kryssende gårdsvei
Ove Kvia	Berørt grunneier 23/18 og 23/24, kabeltrasé
Dialogadvokatene v/Tor Sverre Fuglestein	Representant for 18 grunneiere langs kabeltrasé
Ane Grete Larsen m.fl.	Rettighetshaver kryssende gårdsvei

3. Høringsuttalelser

3.1. Alcoa Norway ANS

3.1.1. Uttalelse oppsummert

Alcoa ber om at NVE ikke tildeler LREP rett til å ekspropriere Alcoas eiendom, samtidig som LREP får retten til ekspropriasjon til bruksrett.

3.1.2. LREPs kommentar

Uttalelsen er i tråd med tidligere dialog og avtaler med Alcoa. Det søkes kun om nødvendige rettigheter for utvidelse av dagens stasjonsanlegg på eiendommen, ikke eiendomsrett. LREP vil ta sikte på å inngå avtale med Alcoa så snart teknisk løsning (300/132kV) er avklart.

3.2. Arne Edvin Nesheim

3.2.1. Uttalelse oppsummert

Grunneier ønsker ikke anlegget på sin eiendom og mener det vil legge begrensinger for senere utnyttelse av eiendommen.

3.2.2. LREPs kommentar

Høringsuttalelsen er i innhold lik til høringsuttalelsen gitt i forbindelse med høring av endringssøknaden 2021 og det vises til LREPs kommentarer derfra. Videre kan ikke LREP se at høringsuttalelsen tar opp nye elementer som angår søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.3. Arne Kolnes og Sven Gunnar Kolnes

3.3.1. Uttalelse oppsummert

Innsender er grunneier av landbrukseiendommer 28/14 og 26/30 samt. leietakere på 28/2. I uttalelsen tas det opp praktiske problemstillinger ifb. stenging av kommunal vei over Hellemyra samt behovet for en anleggsplan.

3.3.2. LREPs kommentar

Alle de nevnte eiendommene ligger langs den kommunale veien over Hellemyra hvor kabelanlegget skal etableres i veigrunn. Eiendommene 26/30 og 28/2 er berørt av anleggsbelte langs traséen og vil kunne bli benyttet til kjøring eller opplagring av masser og materiell under anleggsarbeidene.

Alle behov for stenging av veier, varighet på stenging og ev. tiltak for å opprettholde adkomst vil beskrives i kommende MTA. Den valgte løsningen med støpt betongkanal gjør at kortere strekninger av veien stenges samtidig og gjør det enklere å opprettholde adkomst til alle landbrukseiendommene langs veien.

3.4. Erling og Esther Knustad

3.4.1. Uttalelse oppsummert

Tilsvarende i innhold som uttalelsen fra samme innsender i forbindelse med høring av endringssøknaden.

Innsender viser til motstand blant berørte grunneiere og ønsker å støtte dem. Ønsker krav om at alle arbeider, inkludert kulturminneundersøkelser, ikke settes i gang før det er inngått kontrakt med aktør på flyplassen.

3.4.2. LREPs kommentar

Innsender er nabo til traséen og har sin nærmeste del av eiendommen ca. 240m fra traséen.

De fleste av innspillene i høringsuttalelsen er like fra høringsuttalelse fra samme innsender i forbindelse med høring av søknad om anleggskonsesjon og vil derfor ikke kommenteres på nytt.

3.5. Farsund kommune

3.5.1. Uttalelse oppsummert

Innsendte høringsuttalelse er fra opprinnelig høringsrunde og datert 16.12.2019,

3.5.2. LREPs kommentar

LREP kan ikke se at høringsuttalelsen tar opp nye elementer som angår søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.6. Haver advokatforma

3.6.1. Uttalelse oppsummert

Haver advokatforma representerer grunneiere for elleve eiendommer langs kabeltraséen.

I høringsuttalelsen tas det opp at tiltaket vil medføre både midlertidige og permanente ulemper for berørte grunneiere. Innsender stiller spørsmål ved tiltakets fordeler og skriver at konsesjonens vilkår om godkjent datasenter aldri ble oppfylt. Det stilles spørsmål ved endringssøknadens nye ordlyd hvor det søkes om konsesjon for nettanlegg som skal legge til rette for «etablering av kraftkrevende industri».

Det skrives at forsøk på inngåelse av minnelige avtaler med grunneierne er en forutsetning for at ekspropriasjonsrett kan gis og at det siden begynnelsen av 2022 ikke har vært gjort nye forsøk på å inngå avtaler med berørte parter.

3.6.2. LREPs kommentar

De berørte eiendommene som advokatfirmaet representerer, er med unntak av én landbrukseiendommer. Ulemper for landbruket vil i hovedsak være under anleggsfasen. Når anlegget er på drift vil jordbruksarealene ha begrensninger ift. bygging, opplagring og terrengendringer, utover dette vil arealene benyttes til dyrking som i dag.

På den siste eiendommen (8/10) vil kabeltraséen legges i utmark langs Fv470 – her vil hele kabelens båndlagte areal ligge innenfor veiens generelle byggeforbudssone og LREP mener anlegget derfor ikke vil legge ytterligere begrensninger på eiendommen.

LREP vil også påpeke at det for samtlige jordbrukseiendommer ble var mulighet å få utført kulturminneregistrering høsten 2021 etter jordbruks sesongen var over. LREP mener dette ville vært til minst ulempe for jordbruket. Dessverre ønsket ikke grunneierne dette og LREP ser seg nødt til å søke om ekspropriasjonsrett for å komme til på eiendommene.

Ang. konsesjonsvilkår viser LREP til Farsund kommunes vedtak av 30.08.2018 hvor det ble gitt dispensasjon fra plankrav for bygging av datalagringshall på flyplassen. Dispensasjonen varte frem til 2021. Som kjent ble det ikke etablert en datalagringshall på flyplassen og LREP valgte derfor å justere tekst i endringssøknaden til kraftkrevende industri.

LREP har vært kontaktet av og i forhandling med flere dataprosesseringsfirmaer. Det har vært konkrete samtaler om etablering. Årsaken til at det ikke er inngått avtaler, er at reguleringsplanen for LREP ikke er godkjent og at det har vært ønskelig og nødvendig med en endret konsesjon på kraft.

Reguleringsplanen på flyplassen er 2.gangsbehandlet i teknisk utvalg i kommunen og derfra enstemmig vedtatt. Statsforvalteren i Agder har reist innsigelser som det skal mekles om vinteren 2023 før en sluttbehandling i kommunestyret.

LREP var i perioden februar 2021 til juni 2021 i dialog med grunneierne med sikte på å inngå avtaler for kabelanlegget. Forhold som ble avdekket sammen med grunneiere og interessenter endte opp i en endringssøknad 2021 som LREP venter på å få behandlet. Blant partene innsender representere ble det gjort traséjusteringer over 24/1, 24/5, 24/11 og 24/8 etter innspill fra og befaring med de aktuelle grunneierne.

Over Kviljo ble det ikke søkt om endringer, LREP gikk våren 2022 i dialog med partene her for å diskutere alternative løsninger til den konsesjonsgitte traséen.

LREP var våren 2022 i kontakt med alle grunneierne på Kviljo. Blant annet flere parter som Haver representere uten av LREP ble sendt videre til advokatfirmaet som kontaktpunkt.

Konkret kan det nevnes samtaler med Ove Kvia, Oddbjørn Kvia, Birger Reve og Elin Malde. Det ble forsøkt konstruktive samtaler med sondering av muligheten for å benytte en kabeltrasé parallelt med kommunal VA-nett, i tråd med traséalternativ nr. 2 fra opprinnelig søknad i 2019. Denne traséen ville blitt liggende i og langs vei og berørt mindre ulemper for landbruket i anleggsfasen. Dialogen førte ikke frem til en omforent løsning og LREP har derfor valgt å beholde løsning hvor kabel legges lengst mulig bort fra bebyggelse, i tråd med høringsuttalelsene til beboerne i området fra 2019.

Siden da har LREP avventer videre grunnverv til behandlingen av endringssøknaden var ferdig. Etter behandling av endringssøknaden vil LREP på nytt ta opp dialogen med partene med sikte på å inngå minnelige avtaler.

3.7. Helge Oftebro

3.7.1. Uttalelse oppsummert

Innsender støtter seg til innspill fra naboer Erling og Esther Knustad og er bekymret for om anleggsarbeidene kan begrense tilgangen til hans eiendom.

3.7.2. LREPs kommentar

Innsender er nabo til kabeltraséen med ca. 200m mellom kabeltrasé og eiendom på det nærmeste. Tilgang til eiendommen vil opprettholdes under anleggsarbeidene.

LREP kan ikke se at høringsuttalelsen tar opp nye elementer som angår søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

Alle behov for stenging av veier, varighet på stenging og tiltak for å opprettholde adkomster vil beskrives i kommende MTA. Den aktuelle boligen ligger langt fra anleggsområdet og LREP forutsetter at tilgang til boligen vil opprettholdes hele anleggsperioden.

3.8. Aker BP

3.8.1. Uttalelse oppsummert

Likt i innhold som høringsuttalelse for endringssøknad nov-des 2022.

3.8.2. LREPs kommentar

LREP kan ikke se at høringsuttalelsen tar opp nye elementer som angår søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.9. Lista og Lyngdal bondelag

3.9.1. Uttalelse oppsummert

Innsender er landsbruksfaglig interesseorganisasjon og skriver at flere av deres medlemmer er berørt av saken.

Bondelaget forlanger en konsekvensutredning som gir svar på agronomiske og biologiske forhold. De er bekymret for konsekvenser av anleggsarbeidet i form av kjøreskader og jordpakking. De skriver videre at varme fra anlegget ikke er utredet og at anlegget vil påføre store ulemper og verdiforringelse for grunneierne.

Det skrives at det ikke har vært kontakt mellom LREP og partene siden januar 2022 og heder at det derfor ikke er forsøkt inngått minnelige avtaler.

Bondelaget viser til at pågående reguleringsprosess på flyplassen ligger til mekling hos Statsforvalteren. Innsender mener totale berørte arealer er så store at samfunnsnyttene ikke er til stede.

3.9.2. LREPs kommentar

Kommende MTA skal ivareta virkinger av anleggsarbeidene. Planen vil i detalj beskrive løsninger for anleggsarbeidene og gjeldende veiledere for terrengbehandling vil følges. Planen skal på høring og bondelaget vil få mulighet til å komme med konkrete innspill til denne.

Eller vil LREP påpeke at det er nødvendig med et anleggsbelte langs traséen for å kunne sortere og håndtere matjord på riktig måte.

Ang. termiske virkinger fra anlegget vises det til tidligere utarbeidet rapport «Rapport Termiske forhold LREP».

I anleggets driftsfase kan jorda over kabelen driftes som før, det er nødvendig med begrensninger for bygging, opplagring og terrengendring i et 6m belte over kabelen. LREP mener begrensningene for landbruket i praksis er begrenset da berørte eiendommer har andre arealer til f.eks. opplagring av masser.

Grunnervervsarbeidet har i hovedsak foregått i perioden februar 2021 – juni 2021, det er også forsøkt å inngå intensjonsavtaler og/eller avtaler om kulturminneregistrering høsten 2021.

Landbrukseiendommene fikk mulighet til kulturminneregistrering høsten 2021 etter vekstsesongen. Det ble inngått avtaler om sjakting med noen av grunneierne, men flere trakk tilbake samtykket før konservator fikk ferdigstilt arbeidet.

LREP mener det i stor grad er gjort forsøk på å inngå minnelige avtaler med partene og finne den beste anleggsløsningen, konkret er det i siste søknad omsøkt flere traséjusteringer etter innspill fra grunneierne. Det er også gjort forsøk for å utføre frivilling kulturminneregistrering etter vekstsesong uten hell.

Reguleringsplanen for industriområdet er ikke en del av søknaden om nettanlegg eller ekspropriasjonsrett og ligger for tiden til mekling hos statsforvalteren for å løse innsigelser på deler av planen.

3.10. Kviljo økologiske gård / Ragnhild Senum

3.10.1. Uttalelse oppsummert

Innsender viser til tidligere høringsuttalelser og mener ekspropriasjonsrettigheter til anlegget ikke burde gis.

3.10.2. LREPs kommentar

Innsender er nabo til kabeltraséen med ca. 200m mellom kabeltrasé og eiendom på det nærmeste.

LREP kan ikke se at høringsuttalelsen tar opp nye elementer som angår søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.11. Odney Karin Mathisen

3.11.1. Uttalelse oppsummert

Innsender er grunneier av en eiendom omtrent 4km fra stasjonsanlegget på Hellemyra og er ikke direkte berørt av ekspropriasjonssøknaden. Innsender viser til status på reguleringsplan og mener mangler på endelig plan forhindrer NVE å gjøre nødvendige avveining av samfunnsnytt til tiltaket. Høringsuttalelsen omhandler i hovedsak forhold som angår pågående reguleringsprosess.

3.11.2. LREPs kommentar

Innsender er ikke direkte berørt av søknaden om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, LREP oppfatter høringsuttalelsen å omhandle den pågående detaljreguleringen på flyplassen og har ikke ytterligere kommentarer til dette.

3.12. Inger Stray Jensen og Trygve W. Jensen

3.12.1. Uttalelse oppsummert

Innsender er direkte berørt av kabeltrasé på to parseller langs Fv470 / Søndre vei. Innsender oppfattes å ønske anlegget forlagt i gang- og sykkelsti langs fylkesveien fremfor traséen lenger borte fra veien.

Det skrives at underlaget i ekspropriasjonssøknaden ikke viser omfang av planlagte inngrep og krever en plan- og tidsbeskrivelse av prosjektet. Det uttrykkes bekymring for å måtte krysse kabelanlegget med vann- og avløpsledninger i ettetid og det hevdes kabelanlegget vil være en ulempe for videre drift av gården.

Innsender er skeptisk til LREPs fremgangsmåte og dialog. Videre oppfattes uttalelsen å gjelde reguleringsplan på flyplassen.

3.12.2. LREPs kommentar

LREP har forsøkt å tilrettelegge slik at kabelanlegget kan etableres som en del av gang- og sykkelsti langs Fv470 / Søndre vei. Denne løsningen er avhengig av at Farsund kommune kjøper ut nødvendige arealer for etablering av gang- og sykkelstien. Dersom Farsund kommune ikke gjør dette må kabelanlegget plasseres langt nok fra veien til at det ikke senere kommer i konflikt med ny GS. LREP mener et samlet inngrep GS og kabel ville være den beste løsningen, da vil også synergier fra anleggsarbeidene kunne utnyttes, men dette er til slutt opp til Farsund kommune.

En kabeltrasé inne på jordene vil under driftsfasen gi små konsekvenser for landbruksdrifta. Det er valgt en løsning hvor kablene støpes i betongkanal, dette gjør at senere kryssinger med annet teknisk anlegg kan utføres enkelt.

LREP har vurdert alternative løsninger på de berørte eiendommene, løsningene ble ikke valgt pga. konflikt med VA, tele og Alcoas vann- og strømledninger.

LREP vil påpeke at grunneier fikk mulighet til kulturminneregistrering oktober 2021 for at dette skulle være til minst mulig ulempe for jordbruket.

Øvrige kommentarer ang. reguleringsplanen på flyplassen kommenteres ikke.

3.13. Kari Marie Swensen

3.13.1. Uttalelse oppsummert

Store deler av høringsuttalelsen ansees å gjelde reguleringsplanen på flyplassen. LREP plukker ut følgende punkter som ansees å være relevante for ekspropriasjonssøknaden:

- Innsender peker på at det kan finnes rettighetshavere LREP ikke har greid å identifisere og ber om at alle rettighetshavere tilskrives i saken.
- Innsender mener ulemper for grunneiere ikke kan erstattes med en økonomisk kompensasjon.

3.13.2. LREPs kommentar

Innsender skriver at de er rettighetshaver på en privat vei hvor kabeltraséen skal krysse. LREP har kartlagt alle berørte hjemmelshavere langs tiltaket. For private veier kan det eksistere rettighetshavere som LREP ikke har greid å oppdrive. LREP ser ikke hvordan alle mulige rettighetshavere i praksis kan kartlegges. Høringsrunder har vært annonsert i lysingsblad og lokalaviser og alle parter som har kommet frem der er medtatt. Saken har også vært grundig omtalt i lokale media. Av den grunn bør alle rettighetshavere være klar over tiltaket og de har hatt god mulighet til å gi seg til kjenne og fremme sine synspunkter. LREP mener at de har gjort det som er praktisk mulig for å identifisere rettighetshavere og ta imot innspill fra dem som fremmer meninger.

Erstatningssummer for nødvendige rettigheter vil settes iht. nivåene fra tilsvarende anlegg hos andre netteiere. Det er naturlig å sammenligne seg med områdekonsesjonæren i området Glitre Nett (tidligere Agder Energi Nett), dersom grunneiere ønsker kan det inngås frivillig skjønn slik at erstatningsstørrelse måles opp av skjønnsretten.

Øvrige kommentarer ser ut å angå reguleringsplan eller allerede besvare temaer. Se også kommentarer i kap. 3.16.2.

3.14. Ove Kvia

3.14.1. Uttalelse oppsummert

Innsender skriver at anlegger kommer i konflikt med en planlagt driftsbygning på eiendommen og at den konsesjonsgitte traséen fra 2019 hindrer ham i å starte søknadsprosesser for driftsbygningen.

Det uttrykkes bekymring for avlingstap for arealene som er berørt av anleggsbelte og at anleggsbelte på 18m er vil ramme avlinger i store arealer.

Høringsuttalelser fra høring av opprinnelig søknad i 2019 og av endringssøknaden fra 2021 er også vedlagt.

3.14.2. LREPs kommentar

Opprinnelig kabeltrasé ble omsøkt og konsesjon ble gitt uten at LREP var kjent med at det var planlagt en driftsbygning som kom i direkte konflikt med kabeltraséen. Siden LREP ble kjent med disse planene ved oppstart av grunnervervet i 2021 har vi forsøkt å finne justeringer av traséen over denne eiendommen som grunneier kunne akseptere, uten hell. Så vidt LREP bekjent er ikke driftsbygningen omsøkt siden opprinnelig konsesjonssøknad 2019.

På eiendommen og i området er det gjort stor innsats for å finne alternative traséer som grunneierne kunne akseptere både før og etter innsendelse av endringssøknad i 2021, uten hell.

Kommende MTA vil i detalj beskrive hvordan arealene i anleggsbelte skal behandles, det brede anleggsbeltet er i hovedsak nødvendig for å kunne behandle matjord på riktig måte. Berørt areal i anleggsbeltet vil kunne driftes som normalt når anlegget er i drift.

Øvrige ansees å være kommentert i tidligere høringsrunder.

3.15. Dialogadvokatene v/ Tor Sverre Fuglestein

3.15.1. Uttalelse oppsummert

Innsender representerer 18 grunneiere langs kabeltraséen.

Høringsuttalelsen er i hovedsak rettet et mot selve anleggskonsesjonen og ikke søknaden om ekspropriasjonsrett. Representanten mener tidsperspektiver for etablering av anlegget ikke kommer tydelig frem i konsesjonssøknaden. Videre hevdes det at anleggskostnadene for omsøkte 300kV-løsning er vesentlig annerledes enn for opprinnelige 132kV-løsning.

De skriver at de ikke mener det er behov å fastsette en kabeltrasé og viser til NVEs brev (201904243-195) hvor LREP bes vurdere justering av trasé etter justering av vernesone for Lista landskapsvernområde. Forhold omkring Ove Kivas planlagte driftsbygning nevnes. Det hevdes at det ikke er gjort forsøk for å inngå dialog siden representantens inntreden i saken februar 2022.

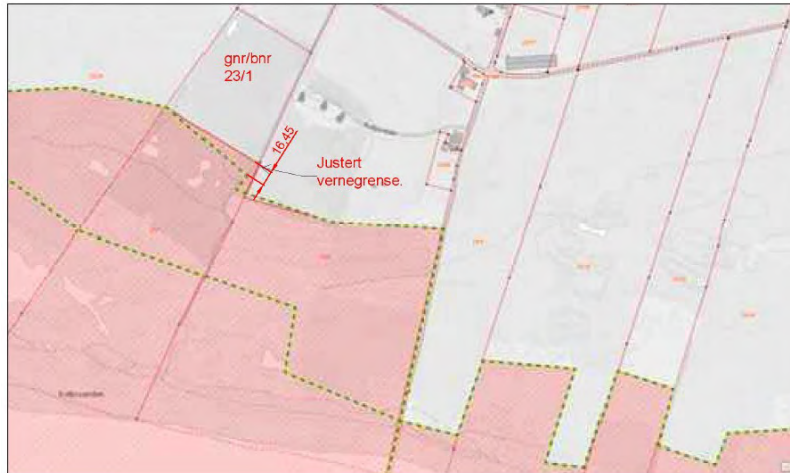
3.15.2. LREPs kommentar

LREP vil påpeke at en anleggskonsesjon vil ha en tidsfrist for bygging og ferdigstilling av anlegget. Saken har pågått over lang tid på grunn av flere endringssøknader og lange behandlingstider hos NVE. Det har derfor ikke vært mulig å gjøre utbygging av industri på flyplassen. LREP ønsker å få gjort nødvendige kulturminneregistreringer så snart som mulig, slik at MTA-plan kan ferdigstilles og anlegget bygges.

Forskjellen mellom en 132kV- og en 300kV-løsning er i hovedsak selve kabelen som legges mellom stasjonene. Nødvendige stasjonsanlegg er like, men plasseringen av transformatorene er ulik. En 300kV kabel vil kreve mindre ledertversnitt (mindre metall) og større isolasjon (mer PEX) enn 132kV-løsningen, men alle arbeidsoperasjoner og alt anleggsarbeid blir likt.

LREP viser til at kabeltrasé i hovedsak er lik som i 2019, alle omsøkte endringer vurderes fra LREPs side å være positive for berørte parter. Advokaten viser til en justering av vernegrense som ble gjort på eiendom 23/1 i oktober 2021. Konkret ble det gjort en justering av vernegrensen ca. 16m sørover øst på

eiendommen mot grense til 23/6. Det er ikke søkt om en 16m justering her siden vernegrensen ble endret etter at endringssøknaden ble sendt.

LREP har hatt dialog med flere parter på Kviljo våren 2022 i håp om å finne en omforent løsning, deriblant Ove Kvía som innsender representerer.

3.16. Ane Grete Larsen m.fl.

3.16.1. Uttalelse oppsummert

Ane Grete Larsen har sendt inn to høringsuttalelser. Begge synes å være like som høringsuttalelse fra Kari Marie Swensen, innholdet er gjengitt i kap. 3.13.1.

Det er også vedlagt et høringsinnspill som ble sendt til Farsund kommune i forbindelse med reguleringsplanen på flyplassen.

3.16.2. LREPs kommentar

Innsender er bobestyrer av gnr/bnr 2/3 og 10/17, 22. Ingen av eiendommene er direkte berørt av omsøkte anlegg eller ekspropriasjonssøknad og nærmeste del av eiendommene er ca. 80m fra kabeltraséen.

Innsender har en påstått veirett over en vei anlagt på en naboeiendom. Omsøkt kabelanlegg skal krysse nevnte vei. LREP har registrert at det er uklarheter omkring rettigheter i området og har oppfattet at dette skal tas opp i jordskifteretten. Uavhengig av rettighetsspørsmålet mener LREP at rettighetshavere på de aktuelle veiene er berørt annet enn midlertidig i anleggsfasen.

Det er gode muligheter for å avvikle all type trafikk under anleggsarbeidene og kommende MTA vil beskrive løsninger for dette.

LREP vil påpeke at det er ikke søkt om endringer fra opprinnelige konsesjonsgitte trasé i området, den opprinnelige konsesjonen ble påklaget av innsender og klagen ble behandlet i OED hvor gitte konsesjon ble opprettholdt (OED ref. 201904243). LREP kan ikke se at uttalelsen tar opp nye forhold.

Se for øvrig kommentarer i kap. 3.13.2.